

P o s u d e k

na rigorózní práci Mgr. Tomáše B ě l i n y napsanou na téma „Náhrada škody v českém soukromém právu“ (stran 96; připojen seznam použité literatury domácí i zahraniční)

Předložená rigorózní práce je jako celek rozdělena – kromě úvodu a závěru – do šesti kapitol. Ty ve svém komplexním souhrnu zahrnují rigorózní výklady o náhradě škody v hlavních oborech soukromého práva.

Po obecném rozboru základních teoretických kategorií náhrady škody (pojem odpovědnosti-povinnosti hradit škodu, funkce této odpovědnosti, její subjekty, rozsah a způsob náhrady škody, odpovědnost za škodu způsobenou více škůdci, spolupůsobení škody poškozeným, promlčení nároků na náhradu škody) se rigorózní v následujících kapitolách věnuje již konkrétním výkladům o náhradě škody v občanském právu, v obchodním právu, zejména pak v pracovním právu. V následujících dvou kapitolách rigorózní práce věnuje rigorózní pozornost problematice srovnání úprav náhrady škody v jednotlivých částech soukromého práva, aby své velmi pečlivě traktované výklady završil přehledem náhrady škody v evropském mezinárodním soukromém právu.

V závěru své práce se rigorózní pokouší – a je třeba dodat, že samostatně a úspěšně – o představení určité perspektivy budoucí úpravy náhrady škody v soukromoprávní oblasti v úzké souvislosti s probíhajícími rekodifikačními pracemi v oblasti soukromého práva. Zejména v kapitole o náhradě škody v pracovním právu a o její budoucí úpravě je i určitý patrný vliv švédské právní úpravy náhrady

škody a doktriny, o kterých rigorózanť získal poznatky za svého studijního pobytu na univerzitě v Lundu. Rigorózanť – na rozdíl od švédské právní úpravy, kde není zvláštním předpisem stanovena odpovědnost zaměstnavatelů a zaměstnanců za škodu a kde se tudíž vychází z obecné soukromoprávní odpovědnosti za škodu – spatřuje určité výhody v naší zvláštní úpravě. Doporučuje proto, aby i při budoucím rekodifikačním procesu v oblasti soukromého práva zůstaly zvláštní úpravě pracovního práva svěřeny i nadále některé specifické úpravy náhrady škody typické pro proces pracovněprávních vztahů. Vedle těchto samostatných rigorózanťových úvah vyvolává zájem rovněž jeho zajímavý názor o možnostech sjednocení základního odpovědnostního principu za škodu pro oblasti občanského a obchodního práva, který je – jak známo - za současného platného právního stavu zcela diametrální. Rigorózanť se v závěru své úvahy přimlouvá v souladu se současným navrhovaným řešením v návrhu nového občanského zákoníku za jednotný odpovědnostní princip, konkrétně za princip založený na subjektivním základě s prezumpcí zavinění z nedbalosti (všeobecně, a to platí i o rigorózanťovi, však se zapomíná o prezumpci zavinění, které nedbalosti – nevědomé či i o vědomé ?). Protože však je do základu odpovědnostního principu zastáván i jiný názor, bude na rigorózanťovi, aby při ústní obhajobě argumentaci svého názoru blíže rozvedl.

Ve výše naznačených směrech rigorózanť přesvědčuje o své schopnosti samostatně promýšlet základní kategorie úpravy odpovědnosti za škodu, a to, což oceňuji, i na úrovni soudobých panujících úvah, se kterými se lze setkat v diskusích o probíhajícím procesu rekodifikace soukromého práva u nás.

Předložená rigorózní práce jako celek svědčí o tom, že rigorózanť pronikl do teoretické podstaty základních kategorií odpovědnosti za škodu v soukromém právu,

že své výklady obohatil o poznatky z vyspělých právních systémů, konkrétně zejména švédského právního systému. Obecně oceňuji i to, že rigorózanť si osvojil na velmi solidní úrovni problematiku pozitivněprávních úprav odpovědnosti za škodu v občanském zákoníku, obchodním zákoníku a zákoníku práce, znalost jejich souvislostí, jejich klady i jejich zápory. Z celého způsobu zpracování je patrný i přehled po odborné literatuře, která je vzhledem ke třem velkým a pěstovaným oborům i značné frekvenci zkoumané problematiky v právní praxi mimořádně rozsáhlá.

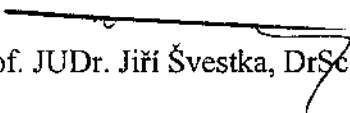
Na předložené rigorózní práci pozitivně hodnotím navíc i to, že i při komplexním zpracování zvolené problematiky, kdy bylo třeba věnovat pozornost vzájemným souvislostem a vazbám, rigorózanť neopomenul zaměřit se rovněž na řešení některých dílčích problémů, aktuálních zejména v praxi. Jako jeden z těchto příkladů lze uvést rigorózantem řešenou problematiku promlčení nároků na náhradu škody způsobené na zdraví. Rigorózanť se se znalostí věci vyslovuje k důvodnosti či nedůvodnosti štěpení jednotlivých nároků na náhradu škody, způsobené na zdraví z hlediska promlčení. I když se v této souvislosti rigorózanť argumentačně přiklání k závěru ustálené soudní praxe a štěpení nároků připouští, objektivně se však zmiňuje i o názoru jiném.

I při komplexním zpracování tématu bylo možno podle názoru oponenta u některých kategorií odpovědnosti za škodu více pracovat s bohatou judikaturou obecných soudů.

Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce svým komplexním pojetím, celkovým způsobem zpracování, ze kterého vyplývá solidní znalost platných pozitivněprávních úprav, seznámení se s doktrinárními proudy i

s uvažovanou perspektivou těchto úprav v budoucím českém soukromém právu, samostatným argumentačním přístupem rigorózanta k problematice široce literárně zpracované a obecnými soudy projudikované splňuje všechny předpoklady kladené příslušnými právními předpisy na rigorózní práce.

Proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.